

LO TEATRO CATALÁ

BIBLIOTECA MUNICIPAL

MADRID

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesetas trimestre.
Fora. 1'50 » »

ULTRAMAR

Semestre. 7 pesetas.
Un any. . . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atrassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

Publiquem avuy la lámina que veurán nostres lectors en la plana 5.ª, per dos motius: primer, pera donar mostra de que volem millorar los grabats que apareguin en las columnas de nostre setmanari, y según, per referirse lo del present número á una de las més celebradas obras modernas del teatro catalá, com ho es, sens dupte lo drama *La bruixa*, del inspirat autor don Frederich Soler (Pitarra).

Historia del teatro catalá

XI

Si, en los anys de que parlem, los autores que proporcionaban producciones á la próspera escena catalana haguessin inspirat sempre son criteri en fets purament de nostre Principat; si, afanyosos tal volta d' obrir nous camins al teatro regional, no s' haguessin deixat influir per exemples de dramaturgs castellans, y si, en conseqüencia, no haguessin introduhit ab novas obras un género melodramátich y ab pretensions de filosófich que s' apartaba del verdader fondo en que estaban basadas las pessas, comedias y dramas que tant havian enaltit lo modern repertori, aquet hauria alcançat, á mida que passés temps, major importancia encara, y estem convensuts que hauria arribat á un punt verdaderament envejable la escena de nostra patria.

Dihem malament. Ja hi va arribar; debem dir, per lo tant, que s' hi hauria sostingut molt temps, cosa que, en vritat, no podem dir ara; perque, á causa del afany en nostres primers poetas d' abarcar tots los géneros de la literatura dramática, uns van escriurer obras quals assumptos son propis del teatro en general, encara que poch ó gens adequats á la escena típica que's refereix á Catalunya;

algun altre va intentar que en nostres escenaris se fes pas á la tragedia, sense considerar que ni 'l que portaba tal fal·lera ni nostres actors en general tenian prou talla per afrontar ab éxit durader semblant treball, y no van faltar per fi uns tercers que, més cobdiciosos— tal vegada sense darsen compte—de diners que de sa propia gloria y, sobre tot, del majestuós estat en que á tots convenia sosteni 'l prestigi del art teatral en nostra terra, van fer introduhir la música francesa y joganera, traduhint al catalá algunas operetas del modern repertori francès.

No per aixó va deixá 'l públich de favorir las representacions, no, de cap manera; pero qualsevol verdader catalanista que ab interés seguís la marxa de tot quant se refereixi al catalanisme, havia de veure ab pena y ab verdader disgust lo rumbo qu' empenia nostre benvolgut teatro que, despres de neixer d' un modo tan excepcional y ab lo sello que podia proporcionarli vida llarga y dias de verdadera gloria, entraba en vias que, apartantlo del camí que li podia permetre alcansar aviat lo cim del mont ahont colocá 'l trono que li permetés contemplar ab orgull la importancia de sos poetas eminentes y de sos actors de mérit, retardarian, quant menos, que vejés realisada tan digna esperansa, ó potsé ab las tortuositats de la nova senda ahont s' internaban las tals vias, serian causa de que, en compte d' enlayrarlo, lo fessin baixar en ultim resultat del envejable punt á que en época prou bona havia arribat nostra poesia dramática.

Considerant, donchs, lo referent als assumptos de nostra preuhada escena baix lo punt de vista que la va fer tórcer del camí que li donaba molta gloria, será bó consignar 'l fet que n' es la causa á parer de moltes personas observadoras de las cosas del teatro catalá.

Aquet, com hem vist, va pendre ufanosas arreles en la capital y va esparramarse aviat per Catalunya, produhint bons rendiments y unánim aplauso al poeta que va tenir la sort ó l' acert de

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana. . . dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana. . . una » » »
Tres anuncis en plana . . 75 céntims » »
Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

LAS MELLORS MÁQUINAS DE CUSIR

son las de

SANTASUSANA

Carrer del Carme, 33. —BARCELONA

DIFERENTS MODELOS PERFECCIONATS, MÁQUINAS DE FER MITJA

VENDA Á PLASSOS Y AL COMPTAT

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas

fundarlo en nostre Odeon: aixó va excitar la emulació de altres poetes y escriptors notables que ajudaren á Pitarra en la patriótica tasca comensada; pero al mateix temps va fer neixer en altres la idea de compartir l' éxit de las funcions y 'ls beneficis que podian reportar, pensant que 'l camp de la literatura dramática era en Catalunya apropiat pera plantarhi obras diverses y creyent que en ell fructificarian.

No podia Pitarra acceptar totas las que li eran presentadas, 'sent aixó favorable circumstancia pera donar impuls á que 's pensés en establir una segona companyia que, com tenim expressat, va trovar digne alberch en lo teatro Romea.

No van faltarli per cert elements al nou núcleu que va formarse allí. Tenia bons artistes, excelents poetes, una activa empresa y millor local; y com las produccions que 's donaban eran catalanas per essencia, rebian ben favorable acullida y augmentaban l' afició dels admiradors de un teatro que va tenir aixís la més robusta infantesa.

Allavors va ser quant, vist lo resultat obtingut en lo Romea, la empresa del teatro catalá del Odeon, coneixedora de sobras per la práctica de lo que convenia al públich y de las ventatjas que respecte al local de que ella disposaba ofería 'l del teatro instalat aprop del seu, y desitjosa tal volta de que 'ls lauros de sos poetes y dels seus artistes tinguessin més ressonancia en favor de las lletres catalanas, va lograr en 1867 que passés la seva companyia al vehí teatro Romea, fusionantse los artistes principals (entre 'ls que hi feyan lo primer paper la notable senyora Soler de Ros y 'ls senyors Fontova, Soler, Bertran y Clucellas) ab los actors don Gervasi Roca, don Anton Tutau, don Frederich Fuentes y demás que 's trobaban en lo colisseu dels senyors Gaset y companyia.

Durant bon número de temporadas l' importancia del teatro regional era reconeguda per tothom; las comedias, dramas y fins los fins de festa eran quadros adequats á las costums de nostre país, que 's presentaban ab escrupulosa propietat; Pitarra admetia obras de distints autors si eran trasllat de la vida real en Catalunya, com ho demostran *Las pubillas y 'ls hereus* y *La mitja taronja*, d'Arnau; *Digna de Deu* y *Mistos*, de Alcántara; *Un agregat de boigs* y *La flor de la montanya*, de Bordas; *Lo gat de mar* y *Un jefe de la Coronela*, de Ferrer; *Los fadrins externs*, de Feliu; *No es or tot lo que llú*, de Baró; *Un pom de violas*, *Lo tret per la culata* y *Un fi de festa*, de Roure; *Flor d' iveru* y *Tres y la Maria sola*, de Campmany y Brases; *Don Gervasi*, de Francisco de S. Vidal; *La Verge de la Roca*, de Torres, etc., etc., quals representacions datan d' aquells anys en que també vá fernes conéixer Pitarra sas bonicas obras *Las francesillas*, *La rosa blanca*, *Las papellonas*, *Lo collaret de perlas*, *Los egoistas*, *Los cantis de Vilafranca*, *La dida* y *Lo ferrer de tall*, brillant ja en aquestas últimas lo talent de 'n Parrenyo y també 'l de la joveneta ac-

triu senyoreta Cazurro que pochs anys antes havia debutat, 'sent nena encara presentantse en *La bola de vidre*, ahont va revelar-se com á consumada artista, á pesar de sa poca edat.

Llavors la companyia catalana era verdadera-ment notable, lo que contribuía molt á la preponderancia del espectacle regional; llavors no hi havia dualisme que havia quedat mort al passar al teatro Romea los artistes del Odeon, y no es estrany, per consegüent, que cada día fos més considerat lo mérit aunat de poetes y d' actors que donaban gloria constant á la patria escena, que seguía sens obstacle lo expedit camí convenient al catalanisme teatral.

Mes aquesta marxa magestuosa no satisfeya prou á tothom, perque, com havém afirmat, ja de temps atrás no faltaba qui considerés que l' espay pera regenerar nostra escena podia aixamplarse, y qui, no creyent suficientes los éxits de la companyia de Romea, va treballar pera establirne de nou un'altra que en resultat final li havia de fer la competencia, per més que no sigués formada ab tal intent.

Aqueixa competencia que neix forsosament del sol fet d' haverhi dúas companyias que vulgan engalanarse ab la representació del teatro catalá, havia d'engendrar un dualisme, y en aquet dualisme fundan molts observadors imparcials y agens als interessos de las empresas y de las companyias, la causa verdadera de que las representacions catalanas comensessin á apartarse de la ratlla drete que era sens dupte la més curta pera que arribessin sens destorb al punt més culminant de sa gloria, com corresponia que fos pera bé de la literatura regional.

La Associació d' autors catalans va venir á establir-se á Novetats, y ab las produccions qu' estrenaba va ser causa de que la empresa del teatro catalá de Romea, de la que 'n formava part don Frederich Soler, acudint á un nou género per no perdre 'l favor de la concurrencia, donés á conéixer algún drama d' aquest notable autor que 's va véurer ab forsas per seguirli escola d' Echegaray qu' allavors il·luminaba com enlluernador llampech lo teatro castellá.

Y com lo sistema d' aquest dramaturg es efectista y —com se diu generalment— de *brocha gorda*, va ser rebut ab aplauso per nostre públich en general, sens que lo paladar fidels inteligents fos capás ja de fer retrocedir al poeta, qu' havia trobat una manera profitosa de sostenir la lluyta provocada per lo sol fet d' haverhi un'altra companyia que també tenia en son poder obras noves de bons autors de nostre teatro.

Aquesta innovació de repertori; los successius estrenos en Romea de produccions en que, ficantse en filosofias, 's tracta de resódrer assumptos socials en lloch de presentar arguments, histórichs ó contemporanis, de la regió en que vivim; la falta després d' una dama com la Soler de Ros; la mort

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 73,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

BOCETOS LITERARIOS

POR

D.ª Francisca Sanchez de Pirretas

Se ven en la libreria de Lopez. (Rambla del Centro),
en lo carrer de Fernando, 27 botiga, y en otras librerias.

Preu: 2 pesetas

del inimitable Parrenyo; los antagonismes batents d' autors de la Associació, foren, donchs, causas que encara que no las vegi tothom y que molts no las vulgan véurer, han contribuït poderosament á pendre importancia á la prosperitat de la escena de nostra estimada Catalunya.

BELLAS ARTS

Nostra actual Exposició, cada dia mes visitada y celebrada, tingué lo passat diumenge un atractiu més, y fou que en los concerts organitzats, com de costum, en los dijous y diumenges, hi prengué part en lo corresponent á aquell dia la banda francesa que 's troba actualment á Barcelona. Tant en las pessas que tocá sola dita banda, com en las que ho feu junt ab la de nostre Ajuntament, en totes rebé calurosas probas de simpatia pera recompensa á son mérit. La concurrencia, un plé.

Entre dematí y tarde la visitaren 11,000 personas.

* *

Reunits los artistas que exposan en nostra *Saló*, elegiren la Comissió pera la tasca molt compromesa y difícil de calificar entre las obras exposadas las que mes serveixin pera lo comensat Museo Municipal y resultaren elegits los senyors següents:—D. Marian Fuster, concejal; D. Román Ribera, D. Agustí Robert, don Antón Caba y F. Soler y Rovirosa, pintors; D. Antón Vilanova, D. Eumen Tomaguini y D. Lluís Puiggener, escultors; D. José Torres Argullóll y D. Modest Fossas y Pi, arquitectos; D. Joseph Torné Bruguera, mestre de obras; D. Frederich Balart, crítich artístich; don Alexandre de Piquer, dibujant y D. J. L. Pellicer, director del Museo Municipal de Bellas Arts.

La gran majoria dels nombrats son personas conegudas y aptas; las altras son d' aquellas que 's troban en tot lo oficial. En nostre parer hi sobra gent; mes com que la missió que tenen de desempenyar es plena de dificultats, é hi ha molts disgustos á rébrer, com mes serán menos los ne tocarán á proporció.

Desitjant nosaltres ajudarlos una mica en sa tarea, á continuació vá una llista de las obras, de entre las quals creyém que deuria escullir la mentada comissió:

PINTURA

763	Signorini.	Acuarebla.
869	Beansy.	Grisalle.
875	Dibuixos.
876
879	A Hynais.	Dibuix de un diploma.
722 de frisos.
856	Jan Van Beers.	Retrato de Rochefort.
279	J. Aranda.	Plassa de toros.
93	Cabrera.	Coro.
27	Baixeras.	Marinos.
387	Ocon.	Marina.
271	Hidalgo.
343	Mas y Fondevila.	Professó.
234	Gessa.	Rahines.
475	Ribera.	Borratxo.

346	J. Masrriera.	Paisatge.
502	Roig Soler.
335	R. Martí y Alsina.	La companyia de Sta. Barbará.
527	Sans.	Paisatge.
427	Pinós.
23	Baixeras.	Marina.
348	Masrriera.	En presencia del Senyor.

DIBUIXOS

779	Armet.	Dibuix al carbó.
831	Pellicer.
835
854
856	Vierge.

ESCULTURAS

903	Arnau.	Ave-Maria.
961	Gall en bronze.
977	Monserat.	L' avi.
1055	A. Vallmitjana.	Cristo.
929	Campany.	La formiga.
927	Blay.	Fill prodich.
905	Atché.	Medea.
1052	Tasso.
926	Blay.	Busto.
162	Gamos.	Moro.
976	Nobas.	Torero.
1096	D. Puech.	San Antoni.

GRABATS

1225	Bande.
1224	Turné.
1210	Sadurní.

MEDALLAS

1216	F. Sala.
------	------------------	-----------

Artistas de renom, expositors, deixan de ser incluits en la precedent llista, y está aizó motivat en lo fet de que, 'sent encara joves y havent vist d' ells obras mes complertas, havem cregut qu 'era mes beneficiós pera sa fama, deixar pera altra ocasió en que estigan mes acertats qu 'ara, lo adquirir provas mes positives de son geni.

La honradés, lo zel y la inteligencia dels individus que forman la comissió que déu assessorar á nostra corporació popular, fan esperar que las obras d' art á escullir serán á gust de la gent que sab de que se las héu y dignas de la ciutat mes important d' Espanya; sent molt digne d' alabar lo primer acort pres per los artistas que d 'ella forman part, que fou comprométrers á no véndrer per aquell destí cap dels quadros per ells exposats. Molt be.

* *

L' Exposició de Bellas Arts de Madrit, ab tot y tenir l' apoyo y benevolencia del eminent crítich madrileny senyor Balsa de la Vega, vingut aquí á treurens las rucas del clatell, resulta dolenteta: y lo mateix passaria en las de aquí, en nostre modo de véurer, si las teorías del *Wolf* de Castilla fossen atesas. Créguim, senyor Balsa de la Vega: mentres vosté digui que 'n Baixeras es un pintor de M..., nosaltres no creurém ab la seva competencia. A més, aquí l' hi havém entés lo joch y no l' complaurém.—Vosté volia notorietat, y ¡cá, home de Deu! passará desapercebut. Si no vam fer cas de 'n Lluís Alfonso, que diuhen que 'n sap més que vosté, ¿qué vol que fém ab sos escrits?.... Llegirlos y en acabat dirli:—*Sr. Critico de «El Liberal», consérvese bueno.*—U. D. O.

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÀTIC

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Barri de Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

La Gata, la Rata y 'l Gòs.

FAULA.

Certa volta una gata
que s' estava afartant, vejé una rata
que al rebost ensumaba,
si per la dent allí algo hi trobava.

La gata, que tenia
si fa no fa com totes, picardia,
mirantsela sonreya
y, miulant molt baixet, axis se deya:

—Avuy si que 'm topa;
menjaré més que un batalló de tropa,
perque al fi, la pell seva
ha de veni á pará á la panxa meva.—

Mentres aixis parlaba,
un gós *paté*, que atent se l' escoltaba,
fent un badall de gana
va dir:—¡Au! veshi, que no 't fugi, tana,
puig, si saps cassà ratas,
ménjat despres lo bacallá ab patatas.—

Tal dit tal fet: la gata,
mes furienta que 'l vent, detras la rata
ab la boca badada
se 'n vá anar, per clavarli mossegada.

Mes 'l gós que esperaba
com candelas l' ufals qu' ellá 's menjaba,
sense mouer tabola
fins va treure 'l barnís de la cassola,
quedant la pobre gata
sense 'l seu bacallá y sense la rata.

Los que eixa faula llegiu
veureu be si es ó nó cert
aquell adaji que diu
«qui tot ho vol, tot ho pert.»

DOMINGO BARTRINA.

Jochs Florals

Lo passat diumenge, dia 17 del present, va celebrar-se en lo Gran Saló de la Llotja, la tradicional festa dels Jochs Florals. L' ornament del local correngué á càrrech dels senyors Vilanova, los quals ne tragueren lo partit de costum. La concurrència fou numerosa y escullida.

Eran prop las dos de la tarde quant fou oberta la sessió per lo senyor Bisbe d' Astorga, Il·l·trim. Dr. Grau, que ocupaba la Presidencia. Acte seguit don Joaquim Cabot y Rovira llegí lo discurs del President del Consistori don Joan Permanyer, de quina obra potser parlarém en altre ocasió.

A continuació lo secretari don Narcís Verdagner y Callis llegí la memoria reglamentaria, y tot seguit se passá á obrir los plechs dels autors premiats.

Resultá guanyador de la flor natural, ab sa poesia *Lo plany de la fulla*, don Jaume Novellas de Molins, qui aná á recullir la flor, que consistia en un magnífich exemplar de *Amarillss Villata* y 'n feu entrega á la bella senyoreta donya Isabel Güell y López, la qual lluhía la típica mentellina blanca. Entre 'ls aplausos de la concurrència passá á ocupar lo silló del Trono, 'sent proclamada Reyna de la festa.

D. Joseph Blanch llegí la poesia premiada.

Resultaren guanyadors dels dos accésits don Ernest

Soler de las Casas y la senyora donya Dolors Monserdá de Maciá.

Lo premi de la *Englantina* se 'l endugué lo senyor Ubach y Vinyeta ab sa poesia *Lo baixell dels emigrants* que llegí lo senyor Tintoré y Mercadé, guanyant los accésits los senyors don Bonaventura Bassegoda y don Victor Brossa Sangermán.

La poesia *La benedicció del alba*, distingida ab lo premi de la *Viola*, resultá ésser de donya Dolors Monserdá de Maciá, y 'ls accésits á dit premi, dels senyors Martí Genís Aguilar y Antoni Careta Vidal.

Los premis extraordinaris se concediren: lo del Ajuntament de Reus á don Joseph Martí y Folguera per sa poesia *Escornalbon*; lo de don Justí Pepratx al senyor Pomar y Pomés per la composició *Glorificació de la parla catalana*; lo del Centre Excursionista á don Francesch Carreras y Candi per son treball en prosa *Argentona històrica*, y lo del Consistori á don Ernest Soler de las Casas per sa poesia humorística *L' esquirol y la tortuga*.

Tots los treballs llegits foren aplaudidíssims y ho fou també y molt lo discurs de gracias de don Artur Campión, que llegí don Narcís Verdagner.

Terminá la festa ab unas pocas pero entusiastas y patrióticas frases del senyor Bisbe d' Astorga.

J. M. MONFORT.

Sport

Lo diumenje passat va tenir lloch en lo Hipódromo la primera de las carreras de caballs anunciadas pera la present reunió de primavera. Una tarde espléndida convidaba á assistirhi, y encara que á primera hora semblaba que serian desanimadas, mes tart la gent lluhida aná omplint poch á poch los llochs de preferència, presentant las tribunas l' aspecte d' una inmensa toya de flors, ab los richs y variats trajos de las senyoras. Los nostres *sportmen*; que, ab lo programa als dits, buscan ab vista etzarada lo caball qu' ha de guanyar, com si 's tractés d' una important operació bursátil, se coneix que s' han proposat desempenyar un paper ridícul y tinch que confessar qu' ho logran.

Jo no sé qui 'ls haurá dit que per' anar á las *cour-ses* s' hajin de disfressar; però suposo que la causa de ferho, déu ser molt semblant á un cuento que 'm van dar com á cert y que pinta just l' esperit de la societat actual.

Diu que va arribar á la Puda certa vegada, un distingit noble madrilenyo, en ocasió en que l' establiment estava plé de la *high-life* mes encopetada. Dit senyor, que feya temps patia un herpes que s' havia apoderat d' ell fins á l' extrem de tenirne hasta á las mans, se presentá á taula 'l primer dia ab guants per no inspirá repugnancia á sos companys de menjar. Mes ¡oh maravillós poder de imitació!... L' endemà se presentaren los comensals calsant los corresponents guants y creguts que d' aquet modo imitaban las maneres de la mes alta *pschutterie* madrilenya. Lo mateix exactament ha passat aquí ab lo trajo de *sport*.

S' ha confós la elegancia, sencillés y comoditat ab que vesteixen los aficionats á aquesta classe de diversions en tots los payssos del estranger, ab un mal gust, una complicació y un encarcament que 'ls ridícula y 'ls posa en evidencia. Que 'm creguin, donchs,

PRIMER REGALO

5000 pessas de llana
de tres pessetas
se liquidan á dos rals y mitj

“DOS REGALOS”
GRANS MAGATSEMS DE J. NOGUERA

1, 3 y 3 bis, Avellana, 1, 3 y 3 bis

(Antiga casa del senyor Pau Colx)

COMERS DE LAS SIS PORTAS

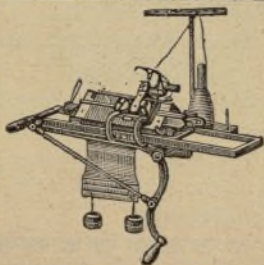
Aquest gran establiment acaba de ser objecte de moltes reformas y 's trova atestat d' existencias; y havent rebut per la present estació un cumplert y variat assortit de géneros, he resolt liquidarlos á qualsevol preu.

Avellana, 1, 3 y 3 bis; LAS SIS PORTAS

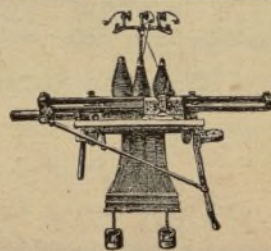
SEGON REGALO
A tothom que visiti
aquests grans magatsems
se li regalará un mocadé.

VICTORIA

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S'hi fan mitjas, calcetins, camisetes, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

N. AGUSTÍ MANYOSACarrer Ample, 69 y Bomba, 4, 1.er

CONCORDIA

aquets apreciables joves: ó que no 's posin pantalons blanchs per anar á las *courses*, ó que deixin aquell *precios* detall de arrebosarlos d'abaix per no empolsarlos corrent per la *pelouse* ó fent *goma* pe 'l *pesage*. Las dos cosas plegadas se donan patacadas y resultan altamente ridículas y..... passem ja á donar detalls de la festa hípica.

Los noms dels caballs vencedors foren per ordre los següents: *Donald*, de Castel-Moncayo; *Tato*, de la remunta d'artillería de l' Hospitalet; *Pum-Pudding*, de Fernan-Nuñez; *Diva*, del mateix; *Fadrineta*, de Rivera y *Donald*.

Las dos carreras mes empenyadas van ser la segona y la quinta en que va córrer per primera volta lo caball catalá *Fadrineta*, de Puigcerdá, qual jokey vestia los colors catalans y que ja havia guanyat lo gran premi de Madrid en l' últim concurs hípich. Al arribar dit caball á la *meta* junt ab *Ermitaño* de Garvey, que era 'l favorito, l' entusiasme 's va desbordar de las tribunas y de la *pelouse*, tributantse una ovació al Sr. Rivera, duenyo del vencedor.

Los luxosos trens van desfilar per la Gran-vía, á la que daba un aspecte animadíssim l' inmensa concurrencia qu' esperaba sa arribada.—BEN.

BIBLIOGRAFÍA

UNA FASE DE LA CUESTION SOCIAL, *estudio de actualidad* por J. VILA.

Manifesta l' autor del llibre de que anem á ocuparnos, que desde llunyana fetxa tenia 'l propòsit de contribuir d' alguna manera al engrandiment y millora de las societats de mútuo aussili pera cassos de malaltia; y de fixo que tothom que llegeixi la obra que acaba de publicar, convindrà ab nosaltres en que 'l senyor Vila pot donarse per satisfet de tal objecte, perque com no es com bufà y fé ampollas lo fer los treballs qu' han de realisarse pera lograr los humanitaris fins que persegueix y que portats á la práctica cambiarán lo modo de ser reduhit y rutinari de nostres Montepios, ja contribueix bé á que s' obtingui son millorament, sols indicant molts medis que es convenient estudiar y donant á conèixer la bona copia de datos y noticias que conté *Una fase de la cuestión social*.

No duptém gens de que aquesta nova obreta es bona llevor sembrada y que fructificará algun dia en nostra patria; perque si s' enteran d' ella quants perteneixen á las germandats, que entre nosaltres no son pas escasas, y si la estudian algunas de las personas que 's troban encarregadas de sa direcció y bona marxa, podràn veure 'ls defectes de constitució de que avuy adoleixen generalment, y enterantse de las diversas formas que revesteixen en l' extranjer y de las ideas que exposa l' senyor Vila, será arribat lo cas de introduhir serias modificaciones en los reglaments y en la manera de ser de totas ellas.

L' assumpto está tractat en lo llibre que 'ns ocupa d' una manera molt senzilla y clara, y tothom que 'l llegeixi no deixarà de compèndrer l' utilitat de lo que es son primordial objecte, que considerém de més importancia de lo que sembla á primera vista; per lo qual no será estrany que en algun dels pròxims números d' aquet periódich dediquém algun article á

difundir varias ideas que tenim respecte á aquet particular y que coincideixen molt ab las del Sr. Vila.

No ho fem desd' ara, perque aixó fóra apartarnos de la idea que 'ns ha fet pèndrer la ploma pera recomanar á tots los que s' interessin per la vida y arrelament de semblants Societats que poden arribar á ser una institució important, que no deixin d' adquirir una publicació utilíssima en alt grau á la causa de la humanitat.

Felicitém, per lo tant, calurosament á D. J. Vila per lo llibre que ha posat á la venda y en lo que dona bona mostra de que coneix á fondo la materia que en ell tracta.—J. P.

¡Maig!

IDILI.

Los aucells per la verneda van trinant cançons d' amor, badant son càlzer la flor per dins de la salzereda.

Ayguas claras com cristall brollan de ricas fontetas, y banyant finas herbetas fan camí torrent avall.

L' oreig bressa 'l vert fullatje encant del bosch y la plana, que la Natura engalana hermozejant son brancatge.

Enjugassadas ninetas van per dintre la floresta, teixint toyas de ginesta ab pensaments y violetas.

Y 'l sol ab lluminós raig ràpit crusa l' infinit, y besant lo prat florit fa més bell lo mes de Maig.

¡Tot m' halaga y 'm sonriu menys un cas que 'm fa penar... y es que 'l sastre no 'm vol fiar un vestit per 'quest estiu!

M. GARDÓ FERRER.

Il·lusions.

I

¿Veus aquet palau que puja cada jom con nou jegan?

¿Y no 'l veus tant pur y noble com ho es nostre amor sagrat?

Quant serem casats, videta, un d' igual jo 'n faré fèr, perqué sigas d' ell la reyna y del cor meu.

II

Aquell palau no puch fèrtel; mes... puch donarte mon goig dins un pis de casa rónega ab felicitat y amor.

No desitjis pas, videta, catifas per reyna ser, que ho serás del pis, ditxosa, y del cor meu.

M. SOLÁ.

QUI MES BUSCA

comedia en un acte original de

PON ENRICH MOLINA

Preu, 2 rals

Se ven en los kioskos

EL INGENIO

RAURICH, NÚM. 6. -- BARCELONA

Maniquis pera senyoras, senyors y noys, y tota classe d' objectes de cartró-pedra

Joguinas de totas classes

Fanals de paper = Globos aereostatics

S'admeten encàrrechs pera focs artificials

Preus econòmichs

REUNIONS PARTICULARS

ANTICHS GUERRERS.—Aquesta important Societat, en la funció que donà diumenge últim, per la nit, en lo teatro de son local (carrer de Bellafila, n. 3), posà en escena la divertida comedia catalana, en dos actes, *La noya del entresuelo*, original de Narcís Campmany.

En lo desempenyo li prengueren part la senyora Banyeras, y los senyors Viure, Planas, Casquero, Escaler y lo nen Viure; treyentne tots bon partit de sos respectius papers, divertint á la concurrencia, ab las abundants situacions cómicas que te aquesta comedia.

Acabá la funció ab la pessa castellana *La capa de Josef*.

Tinguerem ocasió d' enterarnos d' un cartell, convocant als socis á la celebració d' un *Certamen Literari humoristic casulá*, fixantse pera distribució de premis lo dia 12 del próxim Juriol.

Los premis son molts y los temas variats. Pot dirse que la Junta conseguirá son objecte, que no es altre que passar un rato de broma entre 'ls de casa, com aixís ho indica lo títol de *Certamen Casulá*.

MARQUES DE LA MINA.—Aqueixa numerosa Societat, situada en lo barri marítim de la Barceloneta (carrer de la Alegría, n. 25), també diumenge al vespre doná funció en lo bonich y espayós teatro que poseeix en son local.

La obra escullida siguié la comedia en tres actes, de don Teodoro Baró, *Una olla de grills*, de difícil representació per lo molt moviment escénich que té y l'ajust que 's necessita pera que orodueixin efecte sas cómicas situacions.

Nos va pláurer lo desempenyo, del que 'n felicitem en primer lloch á son director senyor Mir, com igualment á la senyora Balastroni y senyors Fiol, Corbera, Prats y Manent.

J. XIMENO.

SECCIÓ DEL PIROTÉCNICH

Ja tenim en perspectiva un altra banda de cornetas femellas que 's presentarán en lo Tivoli; pero aquestas son de la terra y vestirán lo trajo dels voluntaris catalans de 1860.

Veyam si tindrán buf tan llarch y durader com las de 'n Cereceda.

De tots modos, l' Ignaci es home que ho enten. Las cornetistas catalanas constituheixen un bon reclam pera 'l popular teatro del carrer de Caspe.

¡Que bufin fort y que duri!

La nena Milagros Gorge canta com una tendra cadernera y refila qu' es un gust, en lo teatro Gayarre.

Es un plansó que si no l' espatllan los que deuen cultivarlo, arribará á ser un arbre de gloriosos fruyts.

Pero pe 'ls camins per que la guian, mes que plansó, sembla una taronja de la que 'n volen treure massa such.

He vist uns anuncis de nou sistema, que 's recomanan per sí sols.

Las pocas casas que 'ls publican s' están fent barba de plata.

No hi ha dupte que, al propagarse, s'hi farà barba d' or lo qui 'ls ha inventat.

¿Pero en qué consisteixen?—ja sento que vostés me preguntan—En mocadors de butxaca, ahont hi ha imprés lo que fa l'anunci que 's regala y que l'anunciant paga casi sols á preu de paper.

La casa del Sr. Pau coix n' ha repartit més de vint mil ab gran ventatja.

Es anunci que farà tro, com las bombas finals dels castells de fochs.

Ja que dich de castell de fochs.

No hi han acabat pas semblantho las temporadas de nostres teatros catalans.

Romea, després de la gran flamarada de *La Rondalla del Infern*, ha apagat sos fochs, acabant com una llantia que ja no té oli.

Novetats ha donat per despedida *La Viudeta*, comedia inferior á *Sogra y nora*, á pesar de que es un mateix l' autor de totes dúas.

Y un y altre teatro, pera fer entradas, han recorregut al repertori castellá. Romea *D. Juan de Serrallonga*, Novetats, l' espectacle *Jenny*.

¿No diu aixó res significatiu als bons partidaris de nostre teatro regional?

LO POLVORISTA.

SECCIÓ DEL GRACIÓS

Cosas difícils.

Per una criatura, jugar ab la nina del seu ull.

Per un pianista, compondre un piano ab Teclas del *bello sexo*.

Per un mosso de fonda, presentar á taula un ápat ab pilota de cuiro.

Per un jinete, acudir á carreras ab lo caball de un pintor.

Per un cerer, lluminar un altar ab atxas del alfabeto.

Per un cassador, acariciar lo cadell d' algun fuster.

Per un fanaler, encéndrer fanals ab la escala d' algun mapa.

Per un hortelá, cultivar las plantas dels peus.

ESPANTA BÓLITS.

SALÓ DE DESCANS

La comissió del Centre Catalá encarregada de organisar y obrir al públich la *Tómbola* acordada per dita important corporació catalanista, en alivi de la familia del inolvidable Fontova, té ja casi ultimsats sos treballs y anuncia que lo dia 30 del actual mes de Maig s' obrirá públicament lo despatx de bitllets.

Los objectes rebuts pera ésser sorteijats, serán de gaudament colocats en lo saló de exposicions que lo

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANYÍA

Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major baratura que en cap altre magatsem de Barcelona.

ANUNCIS DE FIL Y COTÓ

Nou sistema de propaganda

que, qui 'l prova, no 'l deixa més

Bó per empresas de teatro

Per informes, preus y detalls, Aribau 93, 3.ª 1.ª

senyor Parés té en lo carrer de Petritxol n.º 5, lloch ahont quedarà instalada la *Tómbola*.

Lo número de objectes que entraran en sort serà de 12,000, é igual serà 'l número de bitllets á la venda; de manera que totes las personas que 'n comprin algún podrán estar seguras de que treuran premi per cada bitllet adquirit.

Lo preu dels números serà de una pesseta cada un.

Entre 'ls premis n'hi ha de verdadera importancia, podent citar que hi ha esculturas y pinturas al oli dels més reputats de nostres escultors y pintors, haventni també de fora casa. Véginse sino los següents noms de autors de las obras ditas:

Larraga.—Riquer.—Sans.—Soler de las Casas.—Campeny.—Vidal Solares.—Vallmitjana Venanci.—Pujadas.—Sangenís.—Escaler.—Clarassó.—Carreras.—Pellicer.—Armet.—Urgellés.—Galofre, Baldomero.—Solery Roviroso.—Cusi.—Russinyol.—Galofre, Francisco.—Roig y Soler.—Brull.—Murillo.—Tamburini.—Xumetra.—Marqués.—Labarta.—Pinós.—Durán, M.—Brugada.—Urgell, Modest.—Roca.—Cussachs.—Teixidor.—Rodríguez.—Masrera, Francisco.—Masrera, Joseph.—Atché.—Vallmitjana, Agapito.—Barrau, etc.

Además d' aquestas obras, que 's trovan ja en lo local del Centre Catalá se n' esperan d' altres d' autors no anomenats en la anterior llista.

Aixó junt ab lo innumerable recull d' objectes variats y útils de que constará la *Tómbola*, fins al número, com ja hem dit, de 12,000 lots, creyém farà un notable cop de vista, y no duptém que 'l Saló Parés se veurá animadíssim tots los dias que duri la venda de bitllets.

Igualment sabem que en los salons del Centre Catalá se celebrará avants del citat día 30 una sessió solemne pera fer la inauguració oficial de la *Tómbola*.

* * Las funciones del Circo Ecuestre, del senyor Alegria, atreuhen numerosa concurrencia y proporcionan aplausos als artistas. Creyém que 'l Circo será un dels locals més concorreguts durant l' estiu. Ben bé s' ho mereix lo intelligent senyor Alegria.

* * S' ha publicat á Reus lo primer volúm de una Biblioteca titulada «Lo Modernisme» ab lo subtítol de «Galeria de autors innovadors». Es un fascicle de 32 planas de poesías, originals de don Joseph Aladern.

Com en las cubiertas s' anuncia la prompte surtida de altres obras, esperém véurerlas pera parlar d' ellas més detingudament.

L' autor bateja sa colecció ab lo nom de *Impietats*.

Agrahim la atenció que d' ell hem merescut rebent un exemplar de la obra en nostra Redacció.

TÓMBOLA

oberta en lo Centre Catalá, (Riera de S. Joan, 22, pral. á benefici de la familia del malográt actor D. Lleó Fontova.

Continuació dels donatius, per l' ordre que s' han anat rebent:

N.º 237.—Un quadro al oli de paisatge, de 3 x 2 pams, obra y donatiu de D. Joseph Masrera.

238.—Un quadro al oli, figura, de 2 x 15 pams, obra y donatiu de Francesch Masrera.

239.—Vuitanta exemplars del quadro de costums *La festa del barri*, obra y donatiu de D. Frederich Soler.

240.—Cent exemplars de *Lo Sagristá de San Roch*, obra y donatiu de D. Frederich Soler.

241.—Trescents exemplars del quadro de costums *A posta de sol*, obra y donatiu de D. Frederich Soler.

242.—Doscents exemplars de *Lo Moro Benani*, obra de D. Frederich Soler.

243.—Sis exemplars de la comedia en un acte original de D. Enrich Molina, donatiu del autor. La obra 's titula *Qui mes busca*....

244.—Una fotografia del célebre quadro *La rendició de Girona*—Una fotografia del quadro *La pastora*—Una fotografia representant un cap de moro y un treball á la ploma de D. L. Barrau, donatiu del autor.

245.—Dos aparatos ràpids pera sellar y deu timbres, portaplomas y llapis. Los que sigan agraciats ab eixos lots tindrán dret á ferse grabar lo sello ó inicials en la casa del donador (Regomir 26, tenda) caducant eix dret als 30 dias de ésser tancada la *Tómbola*. Dits lots son donatiu de D. Jaume Bofill.

246.—Vinticich exemplars de *La vocació*, comedia en tres actes de D. Alfred Moragas, donatiu de D.ª Assumpció Martí de Moragas.

(Seguirá)

CAVILACIONS

BARRINAMENT

Buscá 'l títol de una pesseta catalana que tinga cinch vocals totes iguals.

J. M. FELIU.

MUDANSA

La tot demá marxará á total ab son germá

JACINTO BARRERA Y CARGOL.

Soluciones á las cavilaciones del número 29

Xaradas: ANAGRAMA-ORXATA.

Logogrifo ab vocals, SELVA.

Geroglífich—logogrífich: TODOS LOS GRANDES SABIOS HAN SIDO PRIMERAMENTE GRANDES IGNORANTES.

Las han endevinat los Srs. Intérprete y Job que poden passar á recullir lo premi ofert, consistent en lo drama *Magdalena*.

Los Sr. Olivella, Torrents, C. Torvo, Plumerio de la Bleda, Colom, Sadrob, Sála, Japét del Orga, Silem, Emulap y Jo-tot-sol, han acertat las xaradas y 'l logogrifo ab vocals; pero no han enviat la solució exacta del geroglífich-logogrífich, si be han endevinat lo sentit.

Correspondencia particular

D. Sep Coms: algún n' anirá.—J. Balaguer, (Vilanova): no ho sé quants; lo ters de xifras serveiv y no serveix; serviré arreglant la explicació; ja 'n vá d' original seu.—M. Gardó: veji 'l seu Maig: lo d' avuy no es dolent, pero no 'ns va.—L. M. E: son article denota inesperienza.—F. Torres: ¡viva la porfia!—M. Bonaparte: no son correctas.—J. T. y R.: fassin algun altre.—J. M. Feliu: tenim molts colaboradores per accontentar. Vosté no 's pot pas queixar.—F. Isern: no val gaire.—Joseph Aromí Arus: no hem rebut l' article de que 'ns parla.—P. Cerilla: no está prou bé.

Tipografía Susany y Companyía, Muntaner 36.—Teléfono 873.

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADH

compuestas de Morruhol (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFÓSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps ha lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' us constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquest remey eficás y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clínicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitales de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): á la menuda, en todas las farmacias.